

Ì ÀÀÈÒÈ ÍÀ ÑÀÒÓ, 2001
ÑÌÀÒ³ÀÈÙÍÈÈ ÀÈÌÓÑÈ: ÍÓÈÙÌ ÍÍÍÈÍÀ³Ý

ÐÀÀË²- ÀÑÒÌÈ Ó ÑÕ²ÄÍ²É ÒÀ ÕÄÍÒÐÀÈÜÍ²É ªÂÐÎÍ²: ÓÐÐÀ-ÍÀ

Çà ìààð³àèàì è çà³òó ïðí ðàçóýóààè àíñè³àèáíý AIRCEE (2001)

Àíñè³àèáíý "Asthma Insights and Reality in Central and Eastern Europe" (AIRCEE) — ìàèøððøèè ªñàá³íèè ìàèÿà ñàáíó ïí³íðì ìàáíñò³ ìàò³ó ìà ïðí àñòìó, ïð ñààèáíý àí àñòìè, à òàèíæ ìíàá³íèè ïðè ìàÿáíñò³ òüíáí çàðáíðáàí-íý, ìðíàááíèè ó àáààòüíò èðàíàò ïðíòÿáí ì èèñòííààà-ððóáíý 2000 ðíèó.

Íàíè ì ç èèþ-íàèò çàáàáíý òüíáí àíñè³àèáíý áóèí è³íø ª çðíçóì³òè øèðíèèè ñíàèòð ìàò³ó ìà ç àñòì ìþ ª Õäíòðàèüí² èà Ñõ²äí² ªâðí². Çàñòíñíàòþ-è òèííàèè ìàðàèèè çàíèòðáíý ì Ñíàò³àèüí² ìàòíàèèè, àíñè³àèáíý AIRCEE ðàíðàçáíòó³ è ì à³ð-íó àèá³ðèò ìàò³ó ìà ç àñòì ìþ ó 12 èðàíàò: Áíèààð³, Õíðààò³, ªáð³, Õáíðòüèí³, Èàò-à³, Èèòà³, Ííèüü³, Ðóíóí³, Ðíñ³, Ñèíàà-èí³, Ñèíàáí³, òà Õèðàí³. ª Õèðàí³ àèÿ ìðíàááíý òàèòðíííáí ìèòòóááíý áóèí ª³àððáí 4326 ðíàèí³ ç'ÿñíàáí, ù ì íàíà ááí ª³èø ª ñíà ç àñòì ìþ áóèè ª 213 ñ³í³ò. Èèü ì ª ðíàèí³ ìðíàèèàèí áà-è³èüèà ñíà ç àñòì ìþ, òí ìèòòóáàèè èèø ª íàíáí; ÿèü ì òáíðíþ ìà àñòì óóèà àèòè-íà áí 16 ðíèà, òí ìèòòóáàèè ì ààòüèà. Çàààèí ì íàííò³íá ìà³íàðà³þ àààèíñü óçÿ-òè ó 100 ìàò³ó ìà ááí ààòüèà òáíðí, àèòèèè.

èíá³ ìàè³ ìàò³ó ìà ñàáííàèèè ª³à < 1 ðíèó áí 86 ðíèà. Ñàðàà ìèò áóèí 15 ª³òàè ªèí ì áí 16 ðíèà³ 85 ªíðíñèò ç àñòì ìþ.

Çà àííí ì íáíþ ááíò çàíèòðáíý àèçíà-àèè, -è ì íàíà ìàò³ó ìà çàðàòòóáàèè áí èà-òàáíð³; òáíðèò, ÿè ìàþòü àñòì ó ìà ìèí³ð³ -àñ. Íàððà ìèòðáíý áóèí òàèèí: "ªè ìà-ò³ó ìà çàñòíñíàò³ ìðáíàðàè àèÿ è³èòóááíý àñòì è?", àðòàà: "ªè ìàò³ó ìà ìàà ìàíàèè àñòì è -è³í³ ìðíÿàè çàðáíðáàíý ìðíòÿáí ì ñòàíí³ò 12 ì³ñÿò³?" áí³ ìèòòóááí-íý çàñàí-à-èèè, ù ì 72,9% ñíà, çàðàòíàáíèò áí èàòááíð³; ìàò³ó ìà ç àñòì ìþ, ìðèè-ìàþòü ìðáíàðàèè àèÿ è³èòóááíý àñòì è. Ððí òíáí, 72,9% ìàò³ó ìà ìàèè ìðèñòíèè àñòì è -è³í³ ñèììòìèè çàðáíðáàíý ìðíòÿáí ì ñòàíí³ò 12 ì³ñÿò³. Çàààèí ì àèèçüèí 82,6% ìàò³ó ìà, ÿèè ì èíèè-íàáòáü áóèí àñòáííàèáí ª³ááíç àñòì è, çà-ñòíñíàòáàèè ìàèèà ìàíðíç³ ìðáíàðàèè ááí ìàèè ìðíÿàè çàðáíðáàíý ìðíòÿáí ì ñòàíí³ò 12 ì³ñÿò³. ò çàðàòíàáíí áí èàòááíð³; òáíðèò, ÿè ìàþòü àñòì ó ìà ìèí³ð³è -àñ, ª áóèí ìèòðáíí.

Çà³áí ç àáèìèè ìèòòóááíý, ìèòèðáíñòü àñòì è ª Õèðàí³ ñòàííàèòü 1,4%. ííà àèòàòòóáíà ª³à çàààèüíáí -èñèà ñíà ç àñòì ìþ ìà ìòðí-ííì ó àðáí³ (184)³ çàààèüíáí -èñèà ñíà (13 158) ª ìèòðáíèò 4 326 ðíàèíàò. Ñàðàáí³è ª³è òáíðèò ìà àñòì ó ª Õèðàí³ ñòàííàèòü 31,0 ðíèó. ìðèàèèçíí ª òðüíò³ ç àáñÿòè ìàò³ó ìà (28%) ª³ááíç àñòì è àñòáííàèáíí ó ª³ò³ áí 10 ðíèà, à òàèíæ ó òðüíò³ ç àáñÿòè (31%) àñò-ì ó ª³ááíñòíàáíí ó ª³ò³ 45 ðíèà -è ì³çí³øá. Íàèííøèðáí³øè ñèììòìèè, ÿèèè³í³þáàà ª³ááíç àñòì è ª Õèðàí³, áóèà çààèøèà. Õàè ñèììòìèè ç ìòñèà 76% ªíðíñ-èèò³ 60% ª³òàè ç àñòì ìþ çàáðíòèñÿ áí è³èàðÿ, èíèè ªíàððà³ ªóèí ª³ááíñòíàáíí àñòì ó. Ðàðàèü áóá ìà àðòáíí ó ì³ñò³ (25%) ñàðàà ìðè-èí çàáðíáíý áí è³èàðÿ (27% ñàðàà ªíðíñèò³ 13% ñàðàà ª³òàè). í ìáíø ìèòèðáíèò ñèììòìèè, ÿè³í³þáàèè ª³ááíç àñòì è, ìàèààèè: ìðíèèàáíý áíí³ -àðàç ìðíàèàìè ç àèòáíýì (24%), ìàðñèñòáííèè èàøàèü (23%), ààæèñòü -è ñàèñò ó àðòáÿò (22%), áðíí³òè (17%), ª³à-òòòÿ ñòèñíáíý ó àðòáÿò (17%), ìðíÿàè àèàðà³ (12%), ìàðñèñòáíí³ çàñòóàè (9%), ìðíàèàìè ç àèòáíýì, ñíðè-èíáí³ òíèíáíè ìíàòðÿì (9%), ìíàáííý (5%).

Kaane o'eaob aaefino iadaaao anole caafi c i'aeadi'aele i'aeo-elele daefi laaaoyle i'aeia i'iaiyole c nai leaane o'eaob (ye aeana oadi o'icob-pou iadaa'aa naia caoai'paa'iy). Na'aa oai'eo, ye a'ia'ia'ia i'aeadi'aele i'adi'aa aole caoai'aa' i aeaoa'io; aaefi; iadhe'noa'ioi; anole, ee 39% o'icob-pou nai; ne i'olele anole ca i'na'io 4 o'ae' ye aaes. Ia i'ioeaaao ouio, 47% oai'eo ia anole, ye aole caoai'aa' i aeaoa'io; aaefi; iadhe'noa'ioi; anole a'ia'ia'ia i'aeadi'aele daefi laaao'e, o'icob-pou nai; ne i'olele anole ye na'aa'iu; aaefino. Iae' c aaiyole iao'io'a (11%) c aaefi p iadhe'noa'ioi'p anole.

Ðĩćáæĩño³ ìæ ēē³ĩ÷ĩĩ ēēāñēð³ēāð³ ð āāæēĩño³ ìāðāā³āð āño ì ē ñā ì òñā-
 āĩ ì ēāĩĩ ì āāæēĩño³ çāðāĩððāāĩĩ ðāĩēĩðpòũĩ ā ìāĩ ìāĩðĩāð. ìāēā -āñōēā
 ìāð³ ìā³, yē çāðāĩāā³ ā ì ēāðāāĩð³ ìāðñēñāĩĩ ìāĩ ì ē ñāðāāĩĩ; āāæēĩño³
 (26%) ÷ ēāāēĩ ìāðñēñāĩĩ ìāĩ ì ē (7%), ðĩç³ēēē ñē ì òĩ ì ē ñāĩā çāðāĩðð-
 āāĩĩ çā ìñāĩĩð 4 ðēæĩ yē āāæē. Áēũð ìæ ìāēĩ çç ÷ ìēðũĩ ìāð³ ìā³ çç āñāĩ-
 āēāĩ ð ēāāēĩ ð ìāðð ððð÷ĩ ð āño ì ð ìēñāā ñāĩ ñē ì òĩ ì ē yē ñāðāāĩĩ; āāæēĩño³
 (22%) ÷ ē āāæē (6%). ì ðĩðā òāĩð³ -āñō³ðā ìāāĩĩð ððũ, ìæ ìāðāĩĩð ððũ āāæē-
 ñño ìāðāā³āð ñāĩ; āño ì ē, ì ðāĩĩ ì çç ìāðĩā ì ē ēēĩ÷ĩē ì ē ðāēĩ ìāāā³y
 ì ē. ìāāĩĩð³ēā ìāð³ ìā ì āāæēĩño³ ìāðāā³āð āño ì ì ìāā ēēēēēēāð ñāðēĩç³ ì ðĩ-
 āēā ò ì āāāĩĩ, ñēēēēē ìāāðēēāñò ìāð³ ìā ā ì ēēōāāĩĩ ā-āñĩā çāðāĩĩ
 çā āĩĩ ì ìā ì āóāðũ çō ìāēāĩ ðĩç³ĩĩ ì āāæēĩño³ ñāĩā ñāĩ.

[illegible]

Ōāīṯ³ īā ānō ī ō ā Ōēōāī³ āōēē īīēōāī³ ū īāī čīāīīŷ āā ḏīčōī³īŷ īēēēī ḏīč-
āēēōē nē ī īō ī ī³ā čāōāīḏpāāīīŷ. Èēøā 19% ōāīḏēō čāīḏīīīīōāāēē īḏāāēēūfō āā-

[illegible]

Äîáð³ ìîâàí³÷òèè, ýè³ ä³éøèè âî àò³º íòâ îðî êîèîñòîðîäîî;æ

Äíáð³ ÷óðêê	%	Ĭĩääá³ ÷óðêê	%
Äíáðà áòáêòêáí³ñòù	48%	ÑêñòàĬ Ĭ³ Ĭĩá³÷ĩ³ áòáêòê	44%
ÇàĬĩá³ääĩíý ĬàĬääàĬ àñòĬè	44%	Äĩääĩððêääê³ Ĭĩá³÷ĩ³ áòáêòê	8%
Øâêääê/ Ĭääê Ĭá ääĩĩ Ĭää/ øâêääê ä³äĩĩá³äù	52%	Ĭĩá³÷ĩ³ áòáêòê ñòðĩĬä³ä	12%
Ĭĩñêääêáĩíý ñêĬ ĬòĩĬ³ä	44%	Óðàæáĩíý Ĭ÷áé	12%
ÇĬáĩ øóòù çàĬæáĩíý	---	Ĭðêáĩ³÷áĩíý ³ĬóĩĩĬ ñêñòàĬè	24%
Äëý äĩñòððêð áĩ³çĩá³ä	---	Óðàæáĩíý ÷áðáç ððêääêä çàñòĩñóääĩíý	20%
Ä³æðêääòòù äêðäëüĩ³ øëýðê	4%	ĬñòäĬĩĩðĩç	4%
Ĭêçüêä ÷àñòĩðà Ĭĩá³÷ĩêð ä³é	---	Çá³ëù øáĩíý äääê	28%
ÇĬáĩ øóòù ÷àñòĩðð çàñòĩñóääĩíý ³ĩðêð ê³ê³ä	4%	Ĭääðýêê	12%
Ĭĩê³ĩ øóòù ýê³ñòù æêððý	4%	Kĩêêääĩíý ĩàñòðĩð/ äðàð³æêêá³ñòù	4%
Ĭĩñêääêòòù ñĩäçĬè äðĩĩð³ä	8%	Ĭĩäðàçĩáĩíý ðĩðĩäĩĬ Ĭĩðĩæĩêĩêĩäĩðêä	8%
ÇĬáĩ øóòù ÷àñòĩðð Ĭðêñòóĩ³ä	12%	Ĭĩá³÷ĩ³ áòáêòê (ĩáóòĩ÷ĩá³)	12%
Êääê Ĭàñòĩñĩáóääòê	4%	Ääðáĩæĩäā Ĭääĩñòàðĩ³ñòù	4%
Äĩääĩððêääêä Ĭĩêääøáĩíý	8%	Óñ³ ³ĩð³ ð³çĩ³ ÷óðêê	8%
Ĭáĩðä äĩñĩ³ðäê³çàð³é	4%	Óðàæáĩíý Ĭêðĩê	4%
Ĭ³÷ĩäĩ	---	Ĭĩá³÷ĩ³ ä³ äĩàñê³äĩê ððêääêĩäĩ çàñòĩñóääĩíý	12%
Ĭä äĩääĩáĩ³	16%	Ĭĩá³÷ĩ³ áòáêòê ÷áðáç äêñĩê³ ääĩçê	16%
		²ĩð³ Ĭĩá³÷ĩ³ ä³	4%
		Ĭääàðêäĩêê äĩêêä Ĭä ñäððä	12%
		ðêçêê Ĭäðääĩçóääĩíý	8%
		Ääðð³ñòù	4%
		ÇĬáĩ øáĩíý áòáêòêäĩñò³ Ĭðê ððêääêĩĬó çàñòĩñóääĩíý	4%

Ásɛu ɔ̃nɔ̀u r̃àò³ ɔ̃ ɔ̃à ç ɔ̃nɔ̀u ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃èðà,¹³ (80%) áááæpɔ̀u, ù ɔ̃ ° ááèèèà ɔ̃ ɔ̃òðááá ɔ̃ ɔ̃èðè ɔ̃ áç ç ɔ̃nɔ̀u èp ááè ù ɔ̃ áá áááàòu ɔ̃ áñ ɔ̃ èò³ á ɔ̃nɔ̀u è.

Ö³ë³ âåäå í í ÿ ³ ë³êóâà í í ÿ àñò ì è

Ó eà³ò³ 1997 ðíeò í³à àà³àí³ þ “Íàò³í³àeüí³í³ í³ñàò³í³üí³ ð³ í³ðí³ò³eàeò÷í³ í³ðí³àð-
ì è ç àñòì è” Íàò³í³àeüí³í³àí³ ð³í³ñeòèðòòò ñàðöü, eààáíü òà èðíà³ (NØA) í³í³óáé³eí³àáí³

“İ ðàèòè÷³ ðâêî ï âíäàö³” âèñòâàpòù òàê³ çàâàèüí³ ò³è³ è³éòââ ííÿ àñò ì è:

- Íà ààèù, ðàçóèùààè àíñè³ààáí íý AIRCEE ñà³à-àòù, ù ì á³èù³ñòù òèð ò³èàè à Òèðà; í³ íà àíñýáíóòì. Á³èù³ñòù òàð³⁰ íòà³ (70%) à³àçíà-àèè í³-í³ ñè ì òì ì è àñò ì è. Àìðíñè³ (29%) ³ à³òè (60%) ìðííòñèàèè ìðàò³ ³ àíýòòò ó øèíè³ ìðíòýáì ì ñòàí í³⁰ 12 ì³ñýò³à. Ø³ñòàáñýò ÷ ìòèðè à³ñíòèè òàð³⁰ íòà³ ç àñò ì í³ òèè àíñí³òàè³çíàáí³, çààòòàèèñý òì íàà³àèèáíó àííì ì òàò çà ñòàí í³ 12 ì³ñýò³à. Òàíð³ íà àñò ì ó à Òèðà-í³ íà ìðè ì óààèè ìòè ì àèùííàí ì ààèè ì áíòíçííàí è³òàáí íý. Èèø³ 4% òàð³⁰ íòà³ ç òàðñèñòàíóíí³ àñò ì í³ çàñòíñíàòòàèè ìðíòèçàíàèùí³ ìðáíàðàòè.

İ³ăăîòóâàèà Îëüăà Òîěîõ